

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor bakalářské práce: **Daniela Kouřilová**

Název práce: **Fylogenetický vývoj kočkovitých šelem a recentní zástupci čeledi**

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Markéta Nyklová Ondrová, Ph.D.**

Oponent bakalářské práce: **doc. Ing. Šárka Hladilová, CSc.**

(hodnocení: zvolenou kategorií hodnocení označte **x**)

1. Problémová oblast (záměr práce)	ano	jen částečně	ne
Problémová oblast závěrečné práce je stanovena v souladu s aktuálními vědeckými poznatky v dané oblasti	x		

2. Cíle práce	ano	jen částečně	ne
Cíle práce jsou formulovány jasně a konkrétně		x	
Cíle práce jsou formulovány v souladu se stanovenou problémovou oblastí.	x		
Cíle odpovídají struktuře závěrečné práce	x		
Stanovené cíle byly naplněny		x	

3. Teoretická východiska práce	ano	jen částečně	ne
V práci jsou rozpracovány klíčové kategorie, které zakládají její teoretický rámec.		x	
Téma je náročné na zpracování teoretických poznatků	x		
Autor pracuje s aktuální odbornou literaturou a zdroji	x		
Autor provádí analýzu a hodnocení aktuálního stavu zkoumání v dané oblasti a vyvozuje závěry pro praktickou část práce			x
Použité zdroje a prameny korespondují s tematickým zaměřením práce	x		
Práce vychází z primárních zdrojů		x	

4. Praktická část práce	ano	jen částečně	ne
Autor volí adekvátní metody a postupy s ohledem na tematické zaměření práce		x	
Autor správně používá metody a postupy sběru a zpracování empirických dat		x	
Autor vyvozuje platnost závěrů s ohledem na zjištěné údaje		x	
Praktická část práce je náročná na zpracování empirických dat	x		

5. Formální náležitosti	ano	jen částečně	ne
Práce je logicky uspořádána		x	
Práce má přiměřenou stylistickou úroveň		x	
Odkazy a citace jsou v souladu s platnou citační normou		x	
Práce má vhodnou grafickou úpravu (úprava textu, grafů, tabulek, příloh atd.)		x	

6. Připomínky a otázky k obhajobě:

Předkládaná bakalářská práce studentky Daniely Kouřilové je rešersního charakteru a má celkem 54 stran, z toho 7 stran (87 položek) literatury a elektronických zdrojů. Součástí textu je 5 obrázků. Autorka měla za úkol zpracovat a charakterizovat fylogenezi a na tomto základě fylogenezi kočkovitých šelem, zjistit a popsat možného společného předka kočkovitých šelem a nastínit jejich příbuzenské vztahy. Dílčím cílem bylo sestavení charakteristik fosilních a recentních druhů kočkovitých šelem, popis jejich ekologie, míst výskytu, ohrožení, popř. zajímavostí daného druhu.

Při zpracovávání tématu se studentka zevrubně seznámila s relevantní českou a zejména poměrně hojnou zahraniční literaturou a takto získané teoretické poznatky se pokusila ve své práci souhrnně prezentovat. Po úvodu (kapitola 1) autorka v kapitole 2 konkretizuje cíle práce. Kapitola 3 je věnována fylogenezi kočkovitých šelem, přičemž studentka v tomto rámci rozebírá problematiku fylogenetického vývoje od fosilních podčeledí až k jednotlivým recentním podčeledím, rodům a druhům. Kapitola 4 je věnována čeledi kočkovitých (Felidae). Kapitola 5 je zaměřena na vyhynulé kočkovité šelmy (fosilní podčeledi Proailurinae a Machairodontinae), kapitola 6 na recentní kočkovité šelmy (podčeledi Pantherinae, Felinae). Následuje Závěr (kapitola 7). Text zahrnuje ještě odlišně číslované kapitoly Seznam použité literatury a seznam použitých zkratk.

Studentka dospěla na základě studia literatury k závěru, že nejstarším společným předkem kočkovitých šelem jsou podčeledi Proailurinae (rody *Proailurus* a *Pseudaelurus*) a Machairodontinae, z nichž se vyvinuly recentní podčeledi. Konstatuje nicméně, že fylogeneze kočkovitých šelem je stále nejasná a vyžaduje další výzkum. Blíže charakterizuje zástupce fosilních podčeledí Proailurinae a Machairodontinae (tribus Homotherini, Metailurini a Smilodontini), z recentních podčeledí zástupce Pantherinae, Felinae (rody *Felis*, *Puma*, *Caracal*, *Leopardus*, *Lynx*, *Prionailurus*, *Manul* – resp. *Otocobulus manul* – záměna druhu s rodem?) a Acinonychinae (rod *Acinonyx*).

Téma bakalářské práce, byť zaměřené rešersně, bylo poměrně náročné a vyžadovalo rozsáhlé studium české i cizojazyčné zdrojové literatury jak biologického, tak i paleontologického zaměření. Je zřejmé, že studentka se s tímto zadáním vyrovnávala místy poměrně obtížně. Již v kapitole Úvod používá příliš zjednodušené nebo nepřesné formulace týkající se evoluce, resp. fylogeneze. V úvodní teoretické části (Kap. 3) se - oproti zadání - autorka nijak nevěnuje obecné problematice fylogeneze, ale zaměřuje se přímo na fylogenezi kočkovitých šelem. Ačkoliv příslušnou zdrojovou literaturu prostudovala, evidentně jí činilo problém získané poznatky adekvátně zpracovat a přehledné a logicky uspořádat. Zařadila je do textu v podstatě pouze jako jednotlivá konstatování, aniž by je jakkoli sama posuzovala či hodnotila, přičemž navíc mnohde používá „kotrbaté“ či nepřesné formulace, vycházející často z neobratných překladů anglických originálů. V textu studentka přechází nejen ze skupiny na skupinu, kdy pojednává střídavě o různých rodech, družích či poddružích, často bez zřetelné logické návaznosti, nýbrž i do různých časových úrovní od terciéru po recent, přičemž nedodržuje ani postup „od známého k neznámému“. Výsledný text je proto místy dosti nepřehledný a nedostatečně srozumitelný.

Naproti tomu další část práce, věnovaná hlavně charakteristikám konkrétních fosilních i recentních zástupců kočkovitých šelem (Kap. 5 a 6), je uspořádána přehledněji a čte se lépe, i když i v ní se objevují některé již výše zmíněné obsahové a stylistické nedostatky.

V bakalářské práci zcela postrádám kapitolu Diskuze.

Připomínky:

Ačkoliv je tématem práce fylogenetický vývoj kočkovitých šelem, jediné fylogenetické schéma uvedené v práci je na Obr. 1 (Bellani 2019). Autorka přitom v příslušném textu vůbec nespecifikuje, proč zvolila právě toto schéma, ani je nesrovnává s jinými.

V práci tohoto typu je nezbytná jednoznačnost a přesnost terminologie. Studentka však na na řadě míst v textu zaměňuje různé systematické kategorie, např. druh a poddruh aj. –

např. str. 32 – „...cca 40 uznaných druhů malých koček. Jsou považovány za nejznámější podčeledi kočkovitých šelem.“

str. 37 - *Puma yaguaroundi* je druh, ne poddruh

str. 38 – uváděn druh *Leopardus wiedii*, dále v textu na str. 39 pouze rod *Margay* – ?

str. 41 – autorka píše o „poddruzích malých koček“, ale uvádí druhy (kočka rybářská a bengálská)

Na str. 42 je chybně uveden název podčeledi „Gepard“, správně by mělo být Gepardi (*Acinonychinae*) s rodem *Acinonyx*.

str. 42 – autorka uvádí rod *Manul*, ale současně *Otocobulus manul* – druh?

Z formálního hlediska je nutno autorce vytknout relativně hojně překlepy či gramatické chyby v textu, např. str. 19 – linie se oddělili, str. 35 – kočky trpí různými vady, tr. 37 – karakulští rysy nejsou pravými rysi, str. 40 – *Lynx Issiodoreis* – chybně velké písmeno u jména druhu, str. 41 – s malými uši.

V práci je i řada drobnějších stylistických nedostatků, jako formulace typu: str. 7 - „fossilní stopy“ - termín je použit nevhodně, v paleontologii znamená ichnofosilie; str. 8 – „kočky z geologických ložisek...“, „molekulární výzkumy naskytly předpoklad“, str. 13 – „...za velmi strohé byly označovány fosilní pozůstatky...“; raný miocén (např. str. 18) – termín se nepoužívá; str. 19 – „...teorie, která pokládá za dobu jejich vzniku původu dobu...“, str. 23 – „v pleistocénové epoše“, str. 38 – „barva má hnědou barvu“, „Kořist vyhlíží z poza - ?, str. 39 – kočka slaništní se vyskytuje v drsých lesích, v kapitole Závěr – „čas byl věnován“ apod.

Studentka někdy píše jako samostatné věty přívlastky či vedlejší věty, které by měly být součástí věty předchozí – např. věta: „Rody *Smilodon* a *Homotherium*.“ (str. 10), „Vyskytující se v oblasti jihovýchodní Asie.“ (str. 13).

Občas se v textu vyskytují obsahově zmatené věty – např. str. 13 – „V Severní Americe měla v tomto období zmizet také puma, která, rozšířená mezitím do Jižní Ameriky, se zde znovu objevila, právě v důsledku migrace odtud, teprve poté zhruba před 10 až 8 tisíci lety...“, str. 20 – „v důsledku obrany začalo vymírání druhů“, str. 37 – „po dnech se krmení stupňuje a začíná se věnovat lovu“, apod.

V práci jsou někdy chybně psány citace, např. Sunquist et Sunquist (2014) – má být Sunquist et al. (2014), neboť tato publikace má celkem 3 autory.

Kvalitu bakalářské práce by nepochybně zvýšila i bohatší grafická část – v textu postrádám více schémat a obrázků, přehlednou stratigrafickou tabulku apod.

Otázky k obhajobě:

Jaký je vztah mezi šelmami Miacoidea a Carnivora?

Z čeho vznikl český název druhu „kočka slaništní“?

Závěr:

Předložená bakalářská práce Daniely Kouřilové vcelku splnila zadání i požadavky kladené na práce tohoto typu. Vzhledem k výše uvedeným připomínkám ji hodnotím následovně:

Práce **je doporučena** k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň: E

V Olomouci dne 26. 8. 2020

Doc. Ing. Šárka Hladilová, CSc.
oponentka bakalářské práce